

Andai György Százévesek

Persze ilyesmi is csak Polgár Gyulával történhet: levelet talál a postaládájában, ám a bélyeg, a bélyegek nem a kopertán vannak, hanem benne. Márminthogy három bélyeg. Kiss Manyi az egyikén, Básti Lajos a másikon, Rodolfó a harmadikon. Emléke: idén lennének 100 évesek.

– A Manyika, a Lala, meg a Rudi- Polgár elérékenyül. Ez mostanában mind gyakoribb, sok a kinja-baja, meg hát öregszik, na. Személyes oka nincs a pityogásra, márminthogy nem ösmerte személyesen egyik megbélyegzettet sem, a bennfenteskedő, sznob becenevezésre így nincs joga- csak hát, ugye, az ember a rég elhalt szeretteit becézi, tudja fene, miért.

Neki meg ők hárman mintha kedves barátai lettek volna, akik folyvást megörvendeztették őt, akikben soha nem csalódott, akiktől annyi ajándékot, vagyis ÉLMÉNYT kapott, hogy jószerint ma is azokból él.

Brecht biztosan nem ilyen Kurácsi mamát akart volna a maga elidegenítő színházába, Manyika nem tudott „elidegeníteni”, mégis fenomenális volt: kőkemény, kegyetlen kufár, hatalmasra magasodva kordéja tetején az a csöpp öreg néni, aki gyakran fejkendőbe burkolózva, kezében szatyrokat, tán még ételhordót is markolva csoszogott a Körúton a Madách felé. Megtörtént, hogy arra járók koldusnak vélték, forintosokat nyomtak a kezébe, Manyika köszönte alássan, aztán a színházi büfében nagy elégedetten rumot rendelt a kódisgarasokból: ez az alakítás is bejött. Hihetetlenül hamiskásan tudott kacintani-kacagni: nagy múlt állt mögötte, az olykor sikamlós komika- és szubrettvilág, ld. Kardos G. remekét, az Jutalomjátékot.

A régebbi ösbölnyeket, Csörtöst, Somlayt színpadon Polgár nem láthatta, Bessenyeit, Bástit már igen, és ahogy szemtanúk határozottan állították, sem bölénységben, sem tehetségben nem maradtak el elődeiktől. Mi tagadás, Básti kissé pohos volt mint Ádám, abban a feszülő trikóban, de micsoda Ádám volt, atyaisten! Apropos: adta ő az Atyaistent is, azaz az Úr hangját, ugyanott, Bessenyeivel fölvaltva kissé skizoid dolog. Öblögetett, hősleg. Ez a (papíron visszaadhatatlan) hanghordozás is a régieket idézte, de míg azok végtelen magasságokban nem is értették volna a kifogásokat manírjaik miatt, Básti magát is kiröhögte ezek okán, ld. például a Butaságom története vagy az Otelló Gyulaházán című opusok~~at~~ utóbbi Polgár szerint az egyik legremekebb kisremek a tévéfilmek és Gádor Béla világában.

Rodolfót nem csupán színpadon, cirkuszban, varietében csudálta Polgár, de kamaszkorában úgy kétméternyi szomszédságból is, a hajdani, akkor már igen lerobbant Luxorban, a Szent István körúton. Micsoda társaság, atyavilág! Az irodalom jelesei, Kormostól Zelkig (meg Kertész Imréig, akit akkor még csak a Csacsifogat című zenés darab szerzőjeként ismertek- már aki egyáltalán ismerte); a „Vidám -fiúk”, azaz pl. Benedek Tibor, a Kellér-tesók; no és kurvák, stricik, egyebek. A mindig hochelegáns mesterbűvész folyvást kunsztozott: állandóan volt nála egy kártyapakli, legújabb trükkjeit a kávéház közönségén tesztelte. Eközben megállás nélkül pergett a nyelve, de Polgárnak mindig az volt az érzése, hogy ez a világhírű zseni tulajdonképpen csöndes, sokat, túl sokat szenvedett, nagyon bölcs ember, és a sok duma nem csak varázslatos ujjainak trükkjeiről tereli el mások figyelmet, de önmaga komoly-komor tépelődéseiről is a sajátját.

– Legalább a Posta figyelmes volt – morog Polgár. – A három géniuszról sehol tévében egy-egy emlékműsor, a média alig rebbent, holott csinnadratta kellett volna, ökörsütés, kéjgáz, de minimum szoborállítás, utcanévadók de itt teret Elvis kap, a tököm tuggya mér’.

Persze tudja az okot Polgár is: ugyebár senki sem próféta stb., meg hát e három századra, és a sok-sok többire már csupán mi, vének emlékszünk. Itt ma Alekosz a sztár. Amúgy a bélyegeket arra járóban én dobtam be a postaládájába, legyen egy jó napja szegény jó Gyulámnak.

***